

«ΕΞΗ ΠΟΙΗΤΕΣ»

**Κ. Ἀγγελάκη - Ρούκ, Λ. Πούλιος, Β. Στεριάδης,
Τ. Δενέγρης, Δ. Ποταμίτης, Ν. Ἡσαΐα**

Με εἰσαγωγή τοῦ Κίμωνα Φράιερ κυκλοφόρησε τίς μέρες αὐτές ἓνα βιβλίο, πού παρουσιάζει τήν δουλειά ἑξή νέων Ἑλλήνων ποιητῶν. Οἱ ποιηταί αὐτοί εἶχαν διαβάσει ἔργα τους κατά τήν διάρκεια ποιητικῆς ἑβδομάδας στήν Ἑλληνο-Ἀμερικανική Ἑνωσῆ τὸ περασμένο φθινόπωρο. Σὲ προηγούμενο φύλλο (τοῦ χειμῶνα 1971) εἶχαμε παρουσιάσει μερικά ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν Ἀμερικανῶν μεταπολεμικῶν ποιητῶν, τὰ ὁποῖα εἶχαν διαβασθῆ τήν ἑβδομάδα ἐκείνη. Στὸ τρέχον φύλλο παρουσιάζομε ἀπὸ τήν νεοεκδοθεῖσα συλλογὴ μερικά ποιήματα τῶν Ἑλλήνων συναδέλφων των — οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὸν Κίμωνα Φράιερ, ζοῦν «ὄλοι μὲ τὴν θηλειὰ τοῦ ὑπαρξιακοῦ προβλήματος στὸν λαϊμό». Ἐὰς σημειωθῆ πὼς ὁ ἴδιος ὁ γνωστὸς συγγραφέας καὶ μεταφραστῆς τοῦ Καζαντζάκη προσθέτει στήν εἰσαγωγή τοῦ «Ἐξη Ποιητές» τὴν γνώμη πὼς οἱ νέοι φορεῖς τῆς ποιητικῆς φλόγας στήν Ἑλλάδα «θᾶπρεπε νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι σ' αὐτοὺς τοὺς διαλυτικούς καὶ μεταβατικούς καιροὺς πού ζοῦμε, (ἐκεῖνοι) γράφουν μιὰ ποίηση πού ἄνετα μπορεῖ νὰ συγκριθῆ μ' ὅ,τι γράφεται στὸν κόσμον σήμερα».

Η ΜΑΝΑ ΜΟΥ ΚΙ Ο ΣΑΤΑΝΑΣ

(ἀποσπάσματα)

τῆς Κατερίνας Ἀγγελάκη-Ρούκ

Στὸν Ph. Ramp

Τῆ Μεγάλῃ Παρασκευῇ
ἡ Παναγιὰ ξαναγίνεται τὸ πρόσωπο τῆς
ἡμέρας
κι' ἡ δική μου ἡ μάνα ξεμαρμαρώνει.
Δὲ φοράει πιά κεῖνο τὸ ροζ
πού τῆ θάψανε
κι οὔτε κατεβαίνει ὀλοένα
μὲ τὸ κουτί της μαζί.
Τῆ Μεγάλῃ Παρασκευῇ
ἡ μάνα μου ζωντανή, ζεστὴ σὰν τὸ κερὶ
φοράει τὸ τετριμένο καὶ μαζί τὸ ἄλλο.
Τὸ νύχι της τὸ προτελευταῖο
παχουλὸ στὶς ἄκρες σὰν τὸ δικό μου
ἄγνωστη
ὄταν κρυφοσκεφτόταν

καὶ κρυφοαμάρτανε
μακρυὰ μου
σὰν ἄρχιζε τὸν ἀτέλειωτο θάνατό της
ΜΕ ΒΑΣΑΝΙΖΕΙ
Τί ἔκανα λάθος
ποιὸ λάθος
ποιὰ συναλλαγὴ παράλειψα;
Μονόχρωτο τὸ Πάσχα τῆς ἀνάμνησης
στὸ ξύλο πάλι κρέμεται
ἡ ζωὴ
ἡ βιολέττα μὲ διαπερνάει
ξαπλωμένη στὸ μαυρόασπρο πλακόστρωτο
ἡδονικὰ
θρηνώ
στὴ μυσταγωγία τοῦ χρόνου
δὲν πρόλαβα
δὲν θὰ προλάβω
νὰ βρῶ τὸ λάθος
ὡς τὴν Ἀνάσταση.
.....
Φρίκη οἱ ἀκριβεῖς ἀναμνήσεις
ὄστρακα

μέ τὸ θαλάσσιο τέρας φευγᾶτο.
'Εγκαταλείπω τὰ παιδικὰ
τολμῶ τὴν καταστροφή
δὲν θεωρῶ πολῦτιμη συγκρότηση τὸ
σῶμα.
Καὶ τότε νάτην ἔρχεται
μέσα ἀπ' τὸ τοπίο πιά διαστράβλωσα
ἔρχεται
στρώνει τὴ βραδυνὴ Νιβέα στὸ πρόσωπο
ἔντρομη
μέ κοιτάει νὰ γλιστράω
σὲ τόπους ἀναγιάστους
Βρέχει
ἔχω βγεῖ ἔξω
πέφτει κατὰρα καὶ φωτιά
ἔχω βγεῖ ἔξω
διακινδυνεύω.

'Ανήσυχη
ἀνήσυχη μέ τις κοτρῶνες πού κατρακυλοῦν
μέ τὰ παραισθητικὰ χρώματα
τ' ἀστραφτερὰ ζῶα τὸ πρωτὶ
ὅταν λαλοῦν τὸ
«πάλι, πάντα, τέλος».
ἀνήσυχη μέ τὸ ποίημα
σκάβω τὰ παιδικὰ
σκάβω τὰ ἐφηβικὰ
σκάβω τὴν κοιλιὰ τῆς μάνας μου
μέ τὴ σπαθιά τοῦ Καίσαρα.
Μὲ ζώνουν ὅμως
τῆς φύσης τὰ ὠραῖα
πὼς ἀπ' τὸ καφὲ ὡς τὸ μπλέ
εἶναι ἓνα διάστημα
πού τὸ γιομίζει κάθε χόρτο
μέ τὸ δικό του θάνατο.
'Αρχαγγελικὲς δύσεις
μεσούρανα πικρὰ
κι ἐγὼ θαυμάζω τὴ μόνη ἀθάνατη πού
ξέρω
τὴν ἡμέρα
θαυμάζω
ἀλλὰ ἐρωτεύομαι

ὅτι πίσω ἀπ' τὸ πανὶ τοῦ Καραγκιόζη
τὴν ἀπέραντη νοσταλγία
ὅταν ὅτι ἔχασα
κι ὅτι δὲ γνώρισα
βουτιῶνται στὴν ἴδια σκιά.

Οἱ κληρονόμοι τῆς μάνας
εἶναι τὰ πράγματα
μὰ ἐγὼ τρίβω τὴ μουσούδα μου
στὰ πράγματα
σὰ γάτα πού λέρωσε στὸ σαλόνι
καταπίνω μεταννημένη
τὰ σάλια καὶ τ' ἀλάτια μου
καὶ τρέχω νὰ κρυφτῶ
στὴ πάνω σκάλα
τὸ μεγάλο αἰλουροειδὲς
τὴν ἀνεβαίνω
μέ κουτροβαλάει
τὴ σκαρφαλώνω
καὶ μέ φτύνει.
Κάηκε τὸ πλατύσκαλο
κοπῆκαν τὰ σκοινιά
μαζεύτηκαν στὴν ἄκρη τῆς τρύπας
τὰ φοβερὰ σκαθάρια.
Μάνα κινδυνεύω
αἰωνία σου ἢ μνήμη
Κινδυνεύω πολὺ
αἰωνία σου ἢ μνήμη.

ΕΝΑ ΑΝΤΡΟΓΥΝΟ

τοῦ Λεφτέρη Πούλιου

Χυτομαλλοῦσα στὸ παράθυρο
θλιμένη σχεδόν,
ἢ κυρία μέ τ' ὁμορφο πρόσωπο.
Κοιτάζει τὸν δρόμο τὸ πρωῖνό·
κι ἔξω ὁ κύριος μέ τις κοιλίτσες,
πού ὄλη νύχτα κοντὰ της,
συλλογιζόταν τις ἀποθήκες
καὶ τὰ κιβώτιά του
νὰ εὐρύνει.

ΠΡΩ·Ι·ΝΟ ΣΤΗΝ ΠΛΑΖ

τοῦ Βασίλη Στεριάδη

Λιγάκι ἀσύλληπτος νὰ σᾶς προσφέρω ἓνα
δυστύχημα ἢ ἓνα θαῦμα. Ἐρχόνταν ὁ λα-
χανισμένος δικηγόρος μὲ τὰ χρήματα.
Σκῦψε σιγά, μοῦ ἔκανε, ὅπως οἱ δυστυχι-
σμένοι ἐλέφαντες πᾶνε ἀπόμερα γιὰ νὰ
ψοφήσουν. Τὸ ἄλλο ἀπόγευμα μηδὲν ἐλέ-
φαντες, πίναμε οἱ δυὸ μας μπῦρα. Ἔφερε
τις φιγοῦρες του, πού ἦταν ὅλες πικρὲς
σὰν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς
μὲ τὸ μοῦσι του. Τοῦ διηγήθηκα μαλακὰ
τὴν ἱστορία:

ὅλη τὴ νύχτα πού ἀνακάτεψε μοτοσυκλέτες
αὐτὸς ὁ ἤρεμος νεαρός. Τὸ πρωτὶ κατόπιν
πέθανε

ἀπὸ βλακεία, ὅπως στὰ παλιὰ γουέστερν.
Πιὸ καλὰ στὰ θαλάσσια ξύλα ἢ στὰ ξύλινα
τείχη

ὅπως ἔλεγαν, στὰ θαλάσσια ποδήλατα.
Περπατᾶμε
μαζὶ στὰ αἰώνια ὕδατα, ἐπὶ τῶν ὑδάτων
φερόμενοι

μπαλόνια, θαύματα, μπαλκόνια.
Καὶ μᾶς περίμενε στὸ μπᾶρ ὁ φίλος μου ὁ
Μιχάλης
μιὰ τρομερὴ προσπάθεια νὰ φέρῃ καλαμά-
κια.

ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ ΛΥΚΟΥ

τοῦ Τάσου Δενέγρη

Τί ψάχνεις νὰ βρῆς μὲ τόσο πείσμα
Τὸν σκύλο ἢ τὰ χάπια
Τί ψάχνεις νὰ βρῆς στοὺς κόκκινους χάρ-
τες τῆς BP;

Ποιὸς μαχαίρωσε ποιὸν
Σὲ ποιὰ πόλη κυκλοφοροῦν ἀκέφαλοι πο-
δηλάτες

Ἄν ζοῦσε ὁ Κύκλωπας
Θὰ φόραγε γυαλιὰ ἡλίου
Κι' ἂν ξύπναγαν — ὁ μὴ γένοιτο — οἱ νε-
κροὶ

Τῆς λέπρας
Θᾶδιναν περισσότερὴ σημασία
Στὸ ντύσιμο καὶ τὴν γενικώτερή τους
ἐμφάνιση;

Ποιὸς φαρμάκωσε ποιὸν
Ἄποιος ξέρει ἄς μιλήσῃ
Ποιὸς πῶς καὶ γιατί
Μὲ ἀφορμὴ τὴν ὀνομασία μιᾶς λίμνης
Ἦ τὴν Chewing gum Caballero.

Τί ψάχνεις νὰ βρῆς μὲ τέτοιο πείσμα
Στὰ ράφια στὰ βιβλία στὰ κρεββάτια
Στὶς μυστικὲς φωνὲς τοῦ Κρόνου
Στ' ἄγνωστα βλέμματα

Τὸ αἷμα τοῦ λύκου θὰ πέσῃ ἐπάνω σου
Κι' ὁ ἀέρας θὰ σοῦ φάῃ τὸ πρόσωπο
Σὰν τρωκτικὸ
Δὲν βλέπεις πῶς ματαιοπονεῖς
Τὸ αἷμα τοῦ λύκου, λέω, θὰ πέσῃ ἐπάνω
σου.

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ ΜΟΥ

τοῦ Δημήτρη Ποταμίτη

Οἱ Ἑγγλέζοι, οἱ Ἀμερικάνοι, οἱ Τοῦρκοι,
ἦταν οἱ τρεῖς φόβοι τῆς γιαγιάς μου. Ὁ
ἓνας σὰ σέρτικο ἄλογο πού ὀρμάει, ὁ
ἄλλος σὰ φίδι γύρω ἀπ' τὸν λαιμό της, ὁ
τρίτος ἢ λίγδα ἀπ' τὸ κορμί της. Στὴν
ἐκκλησιὰ ἢ γιαγιά μου πάει κάθε μέρα,
λέει τὸν καφέ στὸ φλυτζάνι κι' ἔχει ἓνα
νοικοκυρεμένο μπρίκι. Ἐκεῖ ἔψησε τὴ
μᾶνα μου, τοὺς ἀδελφούς μου, τὸν πατέρα
μου καὶ τίς γειτόνισσές της.

Εὐθύς κόκκινη σιωπή ἐπεκράτησε στὰ δέντρα, ὡς διαδόσεις γιὰ τὴν κάθοδο τῶν βαρβάρων. Νταυραντισμένοι ἔφηβοι ἐβάρεσαν τὴν πόρτα. Τότε σκεφθήκαμε τὰ ποιήματα. Μὰ δὲ σκαρώσαμε τίποτε ποτέ, παρὰ κάτι ὡσὰν ποιήματα. Ἱστορίες τῆς γιαγιάς μου τῆς Καλλιόπης, πὺ πέντε χρονῶν παιδί, μ' ἔπαιρνε νὰ μοῦ δείξει τὸ μέρος ὅπου ὁ "Ἀη Γιώργης θαυματουργεῖ ἀκόμη. Εἶμαι λόγῳ αὐτοῦ Χριστιανὸς καλὸς κι' ὄλα καλὰ θε νᾶταν, ἂν ἦ γιαγιά μου δὲν ἦταν

φασίστρια

διαφημίστρια

ἢ τουρίστρια.

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ

τῆς Νανᾶς Ἡσαΐα

Κυκλωμένη ἀπὸ τὴν ἀπουσία σου
στὸ χῶρο τοῦ μηδενὸς
ἓνας φόβος περπατάει σὲ σχῆμα κύκλου —
"Ὅλα τὰ σημεῖα του ἔχουν χαθεῖ
μοῦ ἔλεγαν
κι ἔχουν βρεθεῖ ξανά μου εἶπαν
χτὲς
στὴ συνείδησή μου — Λάμπει
ὁ κλοιὸς τοῦ κόσμου.
Λυπᾶμαι.
Κάποτε φαινότανε εὐλύγιστος
χτὲς φάνηκε ὁ ἑαυτός του —
Ἵποθετικὸς σὰν ὄνειρο
κι ὡστόσο ἐδῶ
μὲ τὴν ἐπικαιρότητα
μὲ τὸν καιρὸ
μὲ τοὺς τυφλοὺς ἄνεμους τῆς τριχυμίας
τοῦ Σαίξπηρ.
Εἶναι καχὲς οἱ εἰδήσεις.
Εἶναι καχὸς ὁ Θεός.
Ἰαπουσιάζει.

Δὲν μπορῶ παρὰ νὰ ὑπάρχω!
Αὐτὸς ἦταν ὁ κίνδυνος
χτὲς.

Καὶ σήμερα.

Δὲν μπορεῖς παρὰ νὰ μὴν ἔρθεις
ποτέ — Σὲ σπασμένα γυαλιὰ
περπατάει ὁ κόσμος.

Ἵ χρόνος εἶναι τρεῖς.

Ἵ τόπος εἶναι οἱ τρεῖς ἔρημοι τρόποι
τῆς χαραυγῆς στὸν ὕπνο.

Ἵ κύκλος εἶναι ἓνα νόημα.

Κλοιὸς τοῦ νοῦ μου.

Κι ὀλόκληρο ἓνα καλοκαίρι ἀπὸ
ἥλιο καὶ θάλασσα
δὲν ἔφτασε

ν' ἀλλάξει τὴ θέληση τῆς αὐτοκτονίας —
Δὲν μιλάω γιὰ μένα.

Τίποτα δὲν θέλησε νὰ ξεκινήσει
ξανὰ.

Δὲν πρόκειται γιὰ τὸ ὅτι ἔφυγες —

Τίποτα δὲν θέλησε νὰ μιλήσει.

Δὲν μιλάω γιὰ μένα.

Ἵγὼ γράφω φυσικά.

Καπνίζω πολὺ.

Ἵλλάζω τὶς ιδέες μου.

Ἵγὼ θὰ ἔρθω ξανά ἐξω ἀπὸ τὸ μηδὲν
θὰ κυττάζω τὸν κύκλο.

Θὰ μ' ἀρέσει ὁ καιρὸς ἀπὸ τὸ παράθυρο
ὁ κονδυλοφόρος μου —

Ἵ κύκνος —

"Ἐνας κύκνος λοιπὸν —

Μία Κυρία — Ἵ ἄσπρος κῆπος —

Νὰ ὁ περίπατος. Φαντάζομαι
τὸ ἀπόγευμα κατὰ τὸ 2.000 —

Ἵαμετακίνητο στὸ χρόνο παρελθὸν
καὶ μέλλον. Θυμᾶσαι τὸν νέο
μὲ τὰ μακρυὰ μαλλιά.

Ἵἦταν μόνος του στὸ ἔλεος τοῦ

μέλλοντός του — Λαμπερό.

Ὅπως κάποτε τὸ φανταστήκαμε
κι ἐμεῖς
Καὶ δὲν ἦταν.

Ὁ κύκνος ἀρμενίζει ἀργὰ τὰ φτερά
του — Εἶναι ὁ ἀπὼν τοῦ παρόντος.
Κάποτε θὰ συμβεῖ κι αὐτό.

Ὅχι ἀκόμα.

Κάποτε θὰ βγῶ ἔξω ἀπὸ τὸν
κύκλο.

Δὲν θὰ ἔρθω ἐκεῖ πού βρίσκεσαι
στὸ χρόνο ἀκόμα ἑνας αἰώνας κλειστός
σὰν κλοιὸς θὰ εἶναι.

Γιὰ σένα. Γιὰ μένα θὰ σπάσει.
ὁ κόσμος.